

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	19 maart 2020	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2019-2225	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	8206C027	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	2 november 2019	FAX	030-2583139
UW NUMMER	-	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	- Kaart plangebied - Kaart aangetroffen verblijfplaatsen - Mitigerende maatregelen - Aanvulling 23 januari 2020	ONDERWERP	Ontheffing ruimtelijke ingrepen complex Schuilenburg te Amersfoort

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht op de aanvraag van 2 november 2019 van Ecologisch Adviesbureau Viridis b.v. namens Vesteda om ontheffing in het kader van artikel 3.3, eerste lid en 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming (hierna: wet).

I. Besluit

Gelet op het bepaalde in de wet, het Beleidskader Wet natuurbescherming en Verordening Natuur en Landschap hebben wij besloten u:

ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, tweede lid van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen, van nesten, rustplaatsen van de huismus en gierzwaluw.

ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis,

voor de periode van de verzenddatum van het besluit tot en met 1 februari 2022.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op 116 woningen in bezit van Vesteda gelegen aan de Carmenstraat, Normapad, Julliettestraat, Mignonpad, Parelvisserpad en het Marthapad (gelegen in de wijk Schuilenburg) in Amersfoort. Vesteda is voornemens om groot onderhoud aan de woningen te plegen, tevens worden de woningen verduurzaamd door middel van het na-isoleren van de spouwmuren, het dak en de vloeren.

Werkzaamheden die uitgevoerd gaan worden zijn:

- dakisolatie;
- spouwmuurisolatie;
- vloerisolatie;
- borstwering op de eerste verdieping aan de voor- en achtergevel;
- dakrandbekleding en zijbeplating van de doorlopende dakkapellen;

- borstwering van het keukenkozijn, inclusief gevelbeplating en asbestsanering;
- het afpuren van de aansluiting zoldervloer/dakbeschot;
- het aanbrengen van zonnepanelen.

Er wordt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 3.1 en 3.5 van de wet voor wat betreft de huismus (*Passer domesticus*), gierzwaluw (*Apus apus*) en de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), voor de periode van 1 februari 2020 tot en met 1 februari 2022.

III. Procedure

De aanvraag is afgehandeld overeenkomstig het bepaalde in afdeling 4.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht.

Op 23 januari 2020 heeft u deze aanvraag aangevuld.

IV. Toetsingskader

De huismus en gierzwaluw zijn beschermd ingevolge artikel 3.1 van de wet. De gewone dwergvleermuis is beschermd ingevolge artikel 3.5 van de wet.

V. Toetsing Ruimtelijke Ingreep

Motivering

Huisumus

De huismus is in een laag aantal aangetroffen binnen het plangebied. Het gaat hierbij om één nestlocatie aan de Juliettestraat 8. Het nest bevindt zich bij de zesde dakpan vanaf de hoek, onderste rij. In bijlage 2 is een kaart opgenomen met de exacte locatie. De huidige groene structuren worden niet aangetast door de werkzaamheden waardoor het functionele leefgebied van de huismus behouden blijft. Met de voorgenomen werkzaamheden aan het dak wordt de vaste rust- of voortplantingsplaatsen beschadigd en vernield.

Om de functionaliteit van het leefgebied te behouden en negatieve effecten op de soort te verzachten zijn er mitigerende en compenserende maatregelen voorgesteld. Om te voorzien in voldoende alternatieve verblijfplaatsen wordt er maatwerk toegepast. Iedere woning van Juliettestraat 2-8 wordt geschikt gemaakt als nestlocatie voor de huismus. Dit wordt gerealiseerd door het plaatsen van een vogelschroot onder de eerste en onder de tweede of derde pannenrij, waarbij per woning van het vogelschroot onder de eerste pannenrij per strekkende meter 5 cm wordt opengeknipt. Een tweede optie is het plaatsen van mussenvides. Welke methode exacte gekozen gaat worden gaat in overleg met de uitvoerende aannemer en wordt vastgelegd in het ecologisch werkprotocol. De werkzaamheden aan het dak worden uitgevoerd in de periode van september t/m april, deze periode valt buiten de kwetsbare (broed)periode¹ van de huismus. Na uitvoering van de werkzaamheden is de woning direct weer toegankelijk als nestlocatie voor de huismus. De voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. In de bijlage zijn extra voorschriften opgenomen om de negatieve effecten van de werkzaamheden te mitigeren. Hiermee wordt echter niet voorkomen dat er een nestplaats van de huismus verloren gaat. Hiervoor is dan ook een ontheffing nodig.

De huismus is opgenomen op de Rode Lijst broedvogels in de categorie 'Gevoelig'. De landelijke trend van de huismus geeft een achteruitgang van meer dan 50%. De huismus behoort tot de 'soorten die sterk tot zeer sterk zijn afgenomen en algemeen zijn' (Vogelbescherming.nl). De staat van instandhouding als broedvogel in Nederland is matig ongunstig (sovon.nl). Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de huismus niet in gevaar door het uitvoeren van de werkzaamheden, omdat er door deze maatregelen geen sprake zal zijn van enige achteruitgang.

Gierzwaluw

De gierzwaluw is in het plangebied aangetroffen. In totaal zijn er tien nestlocaties in de woningen binnen het plangebied aangetroffen. De nesten zijn aangetroffen op verschillende locaties van de woningen, zo onder de dakgoten op de hoek van de woningen, onder de eerste dakpan op de hoek van de woningen en onder een dakpan in de nok van het dak. Met de voorgenomen isolatiewerkzaamheden aan spouwmuren en daken gaan tien nestlocaties van de gierzwaluw verloren. In bijlage 2 is een kaart opgenomen met exacte locaties. Met de voorgenomen werkzaamheden aan spouwmuren en daken worden vaste rust- of voortplantingsplaatsen beschadigd en vernield.

Om de functionaliteit van de verblijfplaatsen te behouden en negatieve effecten op de soort te verzachten zijn er mitigerende en compenserende maatregelen voorgesteld. Voorafgaand aan de werkzaamheden en voorafgaand

¹ Kwetsbare broedperiode van de huismus loopt van 1 maart tot en met 31 augustus. Dit kan verschillen door de meteorologische klimaatveranderingen. De exacte tijden en data dienen vastgesteld te worden door een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus.

aan de kwetsbare (broed)periode van de gierzwaluw worden er vijftig alternatieve nestlocaties, geschikt voor gierzwaluwen, geplaatst in de woningen met huidige nestlocaties en in de directe omgeving. De inbouwstenen worden geclusterd geplaatst, circa drie tot zes inbouwstenen per cluster per kopse kant van de woningen. De inbouwkasten worden allen geplaatst vóór 1 april 2020, dit houdt in dat de nieuwe nestlocaties één seizoen samen met de huidige verblijfplaatsen aanwezig zijn. De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd, bij alle woonblokken waar gierzwaluwen zijn aangetroffen worden de werkzaamheden pas na augustus 2020 uitgevoerd. Deze periode valt buiten de kwetsbare (broed)periode van de gierzwaluw². De voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. In de bijlage zijn extra maatregelen opgenomen om de negatieve effecten van de werkzaamheden te mitigeren. Hiermee wordt echter niet voorkomen dat er nestplaatsen van de gierzwaluw verloren gaan. Hiervoor is dan ook een ontheffing nodig.

De aantalsontwikkeling van de gierzwaluw is onduidelijk, echter neemt de aanwezigheid van de gierzwaluw af na ingrijpende renovaties van wijken of gebouwen. Het aantal broedparen in Nederland is van 2007 tot 2013 significant afgenomen (<5%), echter zijn de aantallen tussen 2013 en 2016 weer toegenomen. SOVON heeft derhalve geoordeeld dat de staat van instandhouding van de gierzwaluw als broedvogel in Nederland gunstig is. Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de gierzwaluw niet in gevaar door het uitvoeren van de werkzaamheden, omdat er door deze maatregelen geen sprake zal zijn van enige achteruitgang,

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. Gedurende het onderzoek zijn er twee zomerverblijfplaatsen en acht paarverblijfplaatsen aangetroffen in de te isoleren woningen. In de woning aan Mignonpad 9 is een zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis met twee individuen vastgesteld. De dieren vlogen via de tweede kantpan rechts van de nok en via tweede kantpan rechts boven de dakgoot hun verblijfplaats binnen. De exacte locaties en in-/uitvliegopeningen van de paarverblijfplaatsen zijn op één verblijfplaats na niet vastgesteld. In Carmenstraat 11 is een vleermuis invliegend aangetroffen aan de voorzijde van de woning (onder de dakpannen in het verlengde van de bovenkant van de ramen aan de rechterzijde). De overige zeven paarverblijfplaatsen zijn ten hoogte van Juliettestraat 2, Parelvisserpad 1, Parelvisserpad 25 (kopse kant van de woning), Mignonpad 2, 24 en 28 en ter hoogte van Marthapad 11 aangetroffen. In bijlage 2 is een kaart opgenomen met de locaties. Om de reden dat paarverblijfplaatsen gedurende zachtere winters ook door één of enkele dieren in gebruik genomen kunnen worden, kan een winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis niet worden uitgesloten. Binnen het plangebied zijn er geen essentiële vliegroutes en/of foerageergebieden aangetroffen.

Om de functionaliteit van het leefgebied te behouden en negatieve effecten op de soort te verzachten zijn er mitigerende en compenserende maatregelen voorgesteld. Voorafgaand aan de werkzaamheden worden de woningblokken waar verblijfplaatsen aanwezig zijn of verwacht worden, ongeschikt gemaakt. De invliegopeningen in de woningen worden voorzien van 'exclusion flaps'. Het ongeschikt maken vindt plaats in het paarseizoen, de minst kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis, bij een minimale temperatuur van 10°C. Er wordt door een ter zake kundige ecoloog gecontroleerd of de woningen, na het plaatsen van de 'exclusion flaps', nog in gebruik zijn door vleermuizen. Wanneer geen verblijfplaatsen worden aangetroffen wordt het gebouw voor de werkzaamheden vrijgegeven, blijken er toch nog vleermuizen aanwezig te zijn, dienen aanvullende maatregelen te worden genomen. In maart 2020 worden er in het plangebied veertig tijdelijke kasten opgehangen ter mitigatie van de twee zomerverblijfplaatsen en acht paarverblijfplaatsen. De tijdelijke kasten worden zo opgehangen dat de vleermuizen tijdens de werkzaamheden niet of nauwelijks verstoord worden. De tijdelijke verblijfplaatsen zijn ruim voorafgaand aan de start van het paarseizoen van 2020 en het zomerseizoen 2021 geplaatst. De isolatiewerkzaamheden starten vanaf 1 september 2020. De tijdelijke kasten blijven aanwezig tot tenminste het najaar van 2021. Als permanente compensatie worden er binnen het plangebied veertig geschakelde inbouwkasten geplaatst. Bij het plaatsen van de kasten wordt er rekening mee gehouden dat de in- en uitvliegopening op de minimaal 3 meter hoogte aanwezig is, een vrije aanvliegroute heeft en vrij is van obstakels en kunstlicht. Zowel de tijdelijke kasten als de permanente kasten worden zo dicht mogelijk geplaatst bij de huidige verblijfplaatsen (binnen 100 á 200 meter afstand). Naast het plaatsen van kasten wordt er gekeken naar het toepassen van maatwerk door het aanpassen van de gootbetimmering en/of boeiborden. De voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. In de bijlage zijn extra voorschriften opgenomen om de negatieve effecten van de werkzaamheden te mitigeren. Ondanks deze maatregelen wordt niet voorkomen dat er exemplaren worden gedood en/of verstoord en dat er verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis beschadigd en vernield worden. Hiervoor is dan ook een ontheffing nodig.

² Kwetsbare broedperiode van de gierzwaluw loopt van 15 april tot en met 15 augustus. Dit kan verschillen door de meteorologische klimaatveranderingen. De exacte tijden en data dienen vastgesteld te worden door een ecologisch deskundige op het gebied van de gierzwaluw.

De gewone dwergvleermuis is niet opgenomen op de Rode Lijst voor zoogdieren. Er is geen indicatie voor een afnemende trend (Jansen et al., 2017). De landelijke staat van instandhouding wordt als gunstig beschouwd. Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis niet in gevaar door het uitvoeren van de werkzaamheden.

Belang van de aanvraag

U heeft ontheffing aangevraagd op grond van de belangen: 'volksgezondheid of openbare veiligheid' en 'bescherming van flora of fauna' voor wat betreft de huismus en gierzwaluw; 'volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voor wat betreft de gewone dwergvleermuis.

Volksgezondheid of openbare veiligheid

Het doel van de renovatiewerkzaamheden is het verbeteren van de woningen middels groot onderhoud. De noodzaak tot groot onderhoud komt voort uit de huidige staat van de woningen. Indien groot onderhoud uitblijft zal de kwaliteit van de woningen en daardoor de bewoonbaarheid de komende jaren onder druk komen te staan. Bovendien worden energiebesparende maatregelen getroffen zodat wordt voldaan aan de nieuwe eisen op het gebied van duurzaamheid en energiebesparing. De ingrepen zorgen voor een vermindering in het benodigde gebruik van fossiele brandstoffen; een afname in het gebruik van fossiele brandstoffen betekent minder emissies van schadelijke stoffen. Lagere emissies leiden tot een verbeterde luchtkwaliteit en dit heeft een positief effect op de volksgezondheid.

Door renovatie en isolatie van woningen en het verbeteren van de ventilatie, gaan de energielasten sterk omlaag en wordt het comfort binnenshuis verbeterd. Vocht en tocht in huis worden beperkt, wat een beter en gezonder binnenklimaat oplevert. De te renoveren woningen zijn verouderd en raken in verval wanneer geen werkzaamheden uitgevoerd worden. Wanneer woningen niet worden gerenoveerd kunnen ze een gevaar voor de openbare veiligheid gaan vormen. Dakpannen kunnen van het dak waaien, gevelpanelen kunnen gaan loshangen en vervolgens wegwaaien, dakgoten kunnen gaan verzakken.

Dwingende redenen van groot openbaar belang

Dit belang heeft betrekking op activiteiten die van algemeen, breed maatschappelijk belang zijn. De eengezinswoningen zijn eind jaren '60 gebouwd en in deze periode werden de woningen nog niet goed geïsoleerd. Het doel van de renovatiewerkzaamheden is om voor de komende jaren de woningen kwalitatief op peil te houden van de woningen en ze tevens energiezuiniger te maken. Zodoende zullen de woningen voldoen aan de nieuwe en strengere eisen op het gebied van duurzaamheid en energiebesparing. Vesteda heeft Corporate Sustainability and Social Responsibility (CSSR) doelen opgesteld.

Deze doelen zijn als volgt beschreven:

"De CSSR doelen zijn afgeleid van de omdememingsdoelstellingen en zijn in lijn met onze missie. Ons CSSR plan is een integraal onderdeel van ons business plan en komt daarom tot uitdrukking in alle bedrijfsactiviteiten. Vesteda is ervan overtuigd dat alle inspanningen op het vlak van CSSR zowel direct als indirect bijdragen aan versterking, verbetering en (maatschappelijke) verantwoording van het fonds. Wij hebben onze nieuwe CSSR doelen vastgelegd in het CSSR plan. Hierbij hanteren wij het ESG model - Environmental, Social, Governance: Dit doel houdt in dat we onze prestaties op het gebied van duurzaamheid continu willen verbeteren. Duurzame prestaties zorgen ervoor dat Vesteda een aantrekkelijk fondsprofiel behoudt. Tevens draagt het bij aan de optimalisatie van het rendement. Onze strategie is: We investeren om de energie prestaties van onze complexen te verbeteren. Eind 2020 heeft maximaal 20% van onze woningen energielabel D. Minimaal 80% van onze woningen heeft energielabel A, B of C. We meten en managen het energieverbruik van onszelf en waar mogelijk van onze huurders. Wij verminderen dit verbruik structureel door het toepassen van duurzame verbeteringen zoals ledverlichting en aanbrengen van isolatie. De energie die we gebruiken willen we van de meeste duurzame bron, zoals van zonnepanelen op onze eigen complexen (Vesteda, 2019)".

Energiebesparing heeft een gunstig effect op het (leef)milieu; het leidt tot een vermindering van het benodigde gebruik van fossiele brandstoffen en tot een afname voor mens en milieuschadelijke emissies. Deze lagere emissies leiden tot een verbeterde luchtkwaliteit en dit heeft een positief effect op de volksgezondheid. Een energie-onzuinige woning leidt naast de negatieve milieueffecten ook tot hoge woonkosten voor de huurder. Energiebesparing draagt bij aan een betere betaalbaarheid van het huren, wat van groot belang is voor de koopkracht van huurders met lagere inkomens (sociale huurwoningen).

Conclusie

De aangevraagde werkzaamheden zien op verduurzaming en renovatie van woningen. Het project draagt dus bij aan de nationale en internationale doelstellingen ten aanzien van verduurzaming, verbetering van het leefklimaat en veiligheid in en om de woningen. U heeft dit ook aangegeven in uw aanvraag.

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat het belang van het project voor de huismus, gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis voldoende onderbouwd is.

De ecologische impact op de huismus, gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis zijn, door het nemen van compenserende en mitigerende maatregelen, tijdelijk. De staat van instandhouding van de huismus, gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis komen door het project niet in gevaar. Het belang gediend met het project mag daarom in deze zwaarder wegen dan het beschermingsbelang van de huismus, gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis.

Alternatievenafweging

Alternatieve locatie

De voorgenomen werkzaamheden zijn locatie-specifiek en betreffen het aanbrengen van energiebesparende maatregelen aan diverse woningen aan de Carmenstraat, Normapad, Julliettestraat, Mignonpad, Parelvisserpad en Marthapad. Een alternatieve locatie is niet aan de orde. De technische staat van de woningen is dusdanig dat renovatie nodig is om de woningen te laten voldoen aan de eisen van deze tijd. De woningen zijn op dit moment onvoldoende geïsoleerd, waardoor in de huidige situatie veel energieverlies optreedt. Indien geen renovatie van de woningen wordt uitgevoerd zullen de woningen daarnaast op termijn onbewoonbaar worden, wat zal gaan leiden tot sloop van de woningen. Sloop van de woningen leidt tot grotere ecologische nadelen dan renovatie of isolatie, omdat dit het verlies betekent van alle verblijfplaatsen van beschermde soorten als huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. Uitvoering van een vergelijkbaar project op een andere locatie zal ook dezelfde of meer verstoring van dezelfde soorten veroorzaken. Bekend is immers dat vleermuissoorten, huismus en gierzwaluw in vergelijkbare aantallen in andere woningen en gebouwen in de steden en dorpen voorkomen.

Alternatieve planning

Bij de planning van de werkzaamheden wordt steeds rekening gehouden met de aanwezige beschermde soorten. Voorafgaand aan de uitvoer van de werkzaamheden wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld door een ter zake kundige. In overleg met de uitvoerende partij zal in het werkprotocol een planning worden opgenomen waarin de kwetsbare perioden en de gewenningsperioden voor alternatieve verblijfplaatsen ingecalculeerd wordt.

Alternatieve werkwijze

Tijdens de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op beschermde soorten te voorkomen dan wel te verminderen. In de woningen worden voorzieningen getroffen voor huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. Daarbij wordt er rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de aanwezige beschermde soorten. De werkzaamheden worden in de meest gunstige periode uitgevoerd, dat wil zeggen in de minst kwetsbare periode van de beschermde soorten. Er worden maatregelen genomen om effecten tijdens werkzaamheden te voorkomen dan wel te verminderen.

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven mogelijk die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

VI. Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.3 en 3.8 van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden, deze treft u aan in de bijlage bij dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb- adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;

- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op het moment van bekendmaking door uitreiking of verzending aan de aanvrager. Van het besluit wordt mededeling gedaan op de website www.officielebekendmakingen.nl

IX. Overleg en informatie

Er kan tevens vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of milieudienst, als u dit nog niet heeft gedaan.

Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

Voor meer informatie verwijzen wij u naar onze website www.provincie-utrecht.nl.

X. Verzending

Dit besluit wordt verzonden aan de aanvrager van de ontheffing. Een afschrift van deze ontheffing wordt verzonden aan de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Mevr. mr. S.L. Munsel
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

ONTHEFFING

Naar aanleiding van het verzoek van Ecologisch Adviesbureau Viridis b.v. op 2 november 2019, namens Vesteda en de aanvulling hierop van 23 januari 2020, gelet op de artikelen 3.3 en 3.8 van de Wet natuurbescherming,

Verlenen Gedeputeerde Staten van provincie Utrecht hierbij aan:

Naam: Vesteda

Adres: De Boelelaan 759

Postcode en woonplaats: 1082 RS Amsterdam

Ontheffing 8206C027 voor het tijdvak van: van de verzenddatum van het besluit tot en met 1 februari 2022

Van de verbodsbepalingen genoemd in de artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen en/of vernielen van nesten van de huismus (*Passer domesticus*), gierzwaluw (*Apus apus*) en artikel; 3.5 eerste, tweede en vierde lid voor zover dit betreft het opzettelijk doden, opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*). Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft de 116 woningen in bezit van Vesteda gelegen aan de Carmenstraat, Normapad, Julliettestraat, Mignonpad, Parelvisserpad en Marthapad (gelegen in de wijk Schuilenburg) in Amersfoort (zie bijlage 1 bij dit besluit).

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of via servicebureau@provincie-utrecht.nl indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient (aanvullend) de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied, inclusief kaart;
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Wie is de begeleidende ecoloog (inclusief contactgegevens);
 - e. Welke activiteiten zijn/worden door de ecoloog begeleid;
 - f. Hoe er wordt/is omgegaan met onverwachte (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. De ontheffinghouder dient, twee weken voorafgaand aan de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen die invloed hebben op de beschermde soorten, het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in voorschrift 5 bijgevoegd te zijn.

Tijdens de werkzaamheden

7. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
8. Tijdens de werkzaamheden dient een logboek te worden bijgehouden. In het logboek dienen gemaakte ecologische keuzes vastgelegd te worden zoals goedkeuring / vrijgeven door een ecoloog, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol en gekozen mitigerende maatregelen en de locatie daarvan. In het

logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften 10 tot en met 14, geregistreerd.

9. De maatregelen, genoemd in hoofdstuk 6 en bijlage 6 t/m 9 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Vleermuis- en broedvogelonderzoek Vesteda, 2019 Complex Schuilenburg in Amersfoort' van november 2019, alsmede de aanvullingen op de aanvraag van 23 januari 2020 (zie bijlage 3 en 4 bij dit besluit) dienen te worden opgevolgd.
10. Werkzaamheden mogen alleen van start gaan wanneer er geen broedactiviteit voor huismus en gierzwaluw aanwezig zijn, dit dient beoordeeld te worden door een deskundige op het gebied van de huismus en gierzwaluw.
11. Na het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen dient minimaal drie dagen - met gunstige weersomstandigheden voor de gewone dwergvleermuis³ - voorafgaand aan de werkzaamheden gecontroleerd te worden of in de ongeschikt gemaakte verblijfplaatsen nog vleermuizen aanwezig zijn.
12. Bij de plaatsing van de permanente alternatieve verblijfplaatsen voor de soorten dient rekening te worden gehouden met het microklimaat door deze op windrichtingen te plaatsen waar deze niet te warm worden.
13. Bij plaatsing van de tijdelijke en permanente kasten ter mitigatie en compensatie van de aanwezige paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis dient er rekening gehouden te worden met de huidige paarterritoria. De alternatieve verblijfplaatsen mogen niet geplaatst worden binnen reeds in gebruik zijnde territoria van een andere individu.
14. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval bij de start van de werkzaamheden aanwezig te zijn op de planlocatie.
15. Deze ontheffing kan, conform artikel 5.4 van de wet, worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

Na afloop van de werkzaamheden

16. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven bij voorschrift 8 dient bijgevoegd te worden.

Contactgegevens

Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht, bereikbaar op telefoonnummer 030 – 258 33 11 of e-mailadres servicebureau@provincie-utrecht.nl.

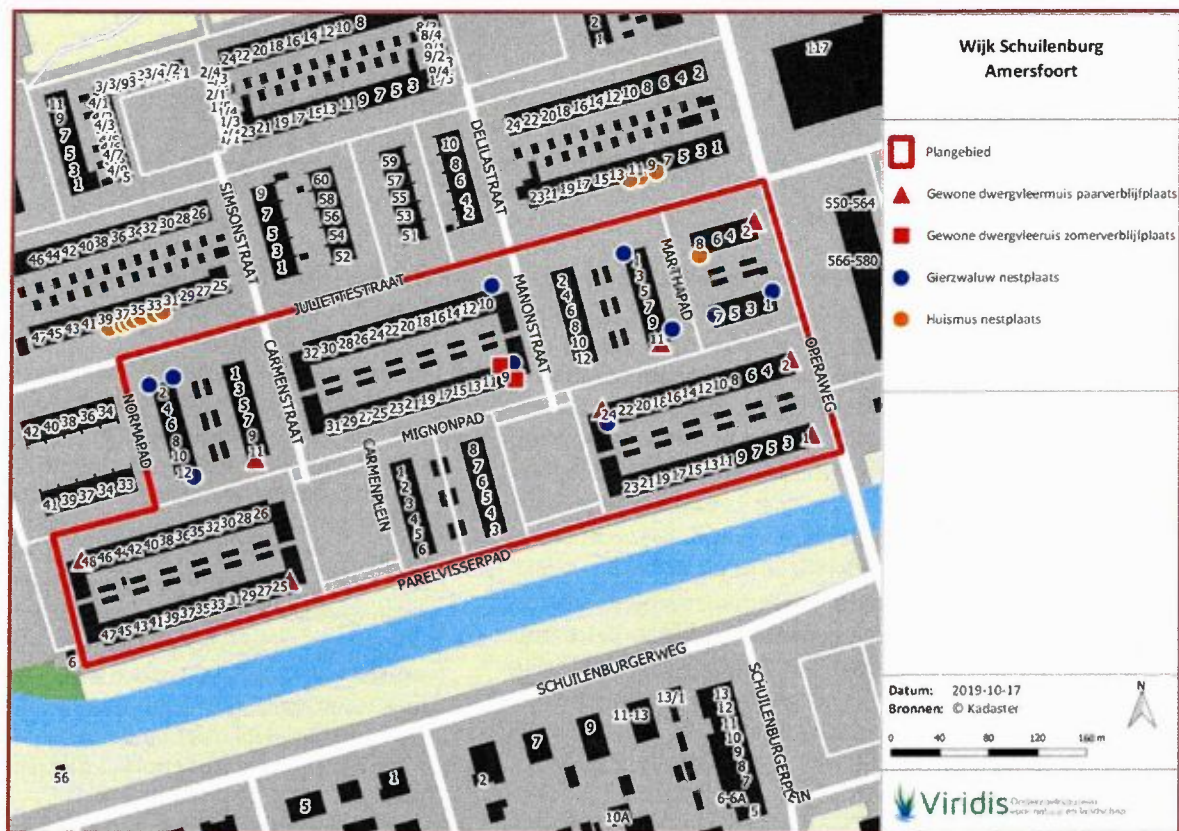
³ Dit ter beoordeling van een ecologisch deskundige

Bijlage 1 Kaart planlocatie

Figuur 2.1 | Overzichtskaat van wijk Schuilenburg

Bijlage 2 Nestlocaties huismus en gierzwaluw en verblijfplaatsen vleermuizen

Figuur 4.1 | Resultatenkaart van wijk Schuilenburg te Amersfoort

6 Mitigerende maatregelen

De doelstelling van de Wet natuurbescherming is de bescherming van de biodiversiteit zonder stijging van de lasten voor bedrijven en burgers. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij', dat wil zeggen dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken, met behulp van een ontheffing waarvoor de bevoegdheid voor het verlenen van een dergelijke ontheffing bij de provincies ligt. Onderstaand zijn de voor het onderhavige project relevante (verbods-)artikelen genoemd. Daarbij is beschreven met welke mitigerende maatregelen er invulling wordt gegeven aan het voorkomen dan wel het verminderen van negatieve effecten op zowel soort- als populatieniveau. Hierbij is de volgende onderzoeksvraag beantwoord:

- Is het mogelijk om optredende negatieve effecten op beschermde soorten te mitigeren? Zo ja, op welke wijze dient dit te geschieden?

6.1 Algemene maatregelen

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de algemene zorgverplichting opgenomen. In dit artikel is beschreven dat eenieder verplicht is om voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. De algemene zorgplicht geldt te allen tijde bij het uitvoeren van werkzaamheden, ongeacht of deze te typeren zijn als ruimtelijke ontwikkeling of bestendig beheer en onderhoud en ongeacht of er beschermde soorten aanwezig zijn. Dit laatste wil dus zeggen dat ook als er geen beschermde soorten voorkomen de algemene zorgverplichting toch in acht genomen dient te worden. Hiervoor dienen algemene mitigerende maatregelen uitgevoerd te worden. Deze algemene mitigerende maatregelen zijn onderstaand beschreven en zijn gelijk voor alle woningen die zich binnen

het plangebied bevinden. Zij worden daarom niet nogmaals benoemd bij de specifieke maatregelen die per woningblok beschreven zijn.

- De werkzaamheden dienen door een ter zake kundige ecooloog begeleid te worden. Hierdoor wordt gewaarborgd dat de maatregelen op een juiste manier uitgevoerd worden en zo wordt er tevens invulling gegeven aan de algemene zorgverplichting (artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming). In Bijlage 4 is beschreven wat door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit verstaan wordt onder een ter zake kundige;
- Er moet per uitvoeringsproject een ecologisch werkprotocol opgesteld worden waarin alle te nemen maatregelen, worden vastgelegd. Dit ecologisch werkprotocol moet op de werklocatie aanwezig zijn en onder alle betrokken partijen bekend zijn;
- Werkzaamheden moeten aantoonbaar conform dit protocol worden uitgevoerd. Mochten er zich gedurende de werkzaamheden ten aanzien van beschermde soorten onvoorziene omstandigheden voordoen, wordt direct contact opgenomen met de ter zake kundige ecooloog;
- Indien beschermde soorten voorkomen in aangrenzende woningen kan niet zondermeer worden uitgesloten dat deze soorten negatieve effecten ondervinden van de gewenste maatregelen aan de woningen. Dit wil zeggen dat ook aan deze woningen mitigerende maatregelen dienen te worden uitgevoerd. Deze maatregelen worden door de ter zake kundige opgesteld en opgenomen in het ecologisch werkprotocol;
- Voor alle werkzaamheden bij de woningen geldt dat broedvogels anders dan huismus of gierzwaluw in of om de woning (bijvoorbeeld in schoorsteen of in bomen en struiken behorende bij tuinen en gemeentelijke beplantingen) tot broeden kunnen komen. Deze vogelnesten zijn uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen gedurende de broed- en nestperiode;

- De broedperiode loopt globaal van 15 maart tot 15 juli, maar ook broedgevallen buiten deze periode zijn beschermd;
- Wanneer er geen vogels nestelen en de overige negatieve effecten zijn gemitigeerd (paragraaf 7.4), kan er begonnen worden met de ingreep. Indien broedgevallen aanwezig zijn dient, in overleg met de ter zake kundige ecooloog, een andere periode voor de werkzaamheden vastgesteld te worden;
- Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van in gebruik zijnde nesten gedurende de broed- en nestperiode. Voor permanent verlaten nestplaatsen geldt dit niet;
- Het is in dit kader aan te bevelen om de werkzaamheden voor zover dat mogelijk is buiten de broedperiode om uit te voeren;
- Indien dit niet mogelijk is, dient de directe omgeving van de woningen waar de werkzaamheden worden uitgevoerd, voorafgaande aan deze werkzaamheden gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van algemene broedgevallen. Dit is uiteraard uitsluitend nodig wanneer negatieve effecten op algemene broedvogels zijn te verwachten (bijvoorbeeld als een grote haag de woning van de weg scheidt en de steiger juist daar geplaatst moet worden).

6.2 Voorkomen van doden

In lid 1 van de artikelen 3.1 en 3.5 van de Wet natuurbescherming staat beschreven dat het verboden is om beschermde dieren opzettelijk te doden. Het uitvoeren van werkzaamheden en ruimtelijke ingrepen waarbij aanwezige dieren verwond of zelfs gedood kunnen worden, houdt een overtreding van deze artikelen in. Het is daarom noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen om dit zo veel als mogelijk te voorkomen. Werkzaamheden aan woningen bedragen vaak één tot een aantal weken per huizenblok. Dakwerkzaamheden worden vaak zelfs in één dag per woning afgerond. De maatregelen zorgen met name voor het mitigeren van effecten *op korte termijn*, d.w.z. dat de maatregelen voornamelijk gericht zijn op het voorkomen dan wel vermindering van effecten voorafgaande en tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. De maatregelen worden volgens een vast stramien uitgevoerd, conform de bestaande soortenstandaards die onderstaand worden toegelicht. De specifiek te nemen mitigerende maatregelen zijn per woonblok beschreven in paragraaf 6.4.

Vleermuizen

- De woningblokken waar verblijfplaatsen aanwezig of te verwachten zijn worden voorafgaande aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt; dit wordt gedaan door het plaatsen van 'exclusion flaps' (zie Bijlage 6).
- De exclusion flaps worden geplaatst in de minst gevoelige periode van vleermuizen, bij voorkeur buiten de winterrust- en kraamperiode. D.w.z. dat deze geplaatst kunnen worden tussen 1 april t/m 1 mei en/of tussen 1 augustus t/m 1 november.
- Het afplakken van de verblijfplaatsen wordt enkel uitgevoerd wanneer de avondtemperaturen voor een aantal dagen aaneengesloten minimaal 10°C zijn.
- Er wordt door een ter zake kundige ecooloog gecontroleerd of de woningen, na het plaatsen van de 'exclusion flaps', nog in gebruik zijn door vleermuizen.

Huismussen

- Bij de woningblokken met verblijfplaatsen van huismussen moet gewerkt worden onder begeleiding van een ter zake kundige.
- Er kan niet aan de (daken van de) woningen gewerkt worden als huismussen broeden (globaal van 1 maart t/m 31 augustus).

Gierzwaluwen

- Bij de woningblokken met verblijfplaatsen van gierzwaluwen moet gewerkt worden onder begeleiding van een ter zake kundige.
- Er kan niet aan de (daken van de) woningen gewerkt worden als gierzwaluwen broeden (globaal van 1 mei t/m 15 augustus).

6.3 Aanbieden alternatieve verblijfplaatsen

Het uitvoeren van werkzaamheden waarbij verblijfplaatsen van vleermuizen, huismussen of gierzwaluwen beschadigd of vernield worden, houdt een overtreding van artikel 3.1, lid 2 en artikel 3.5, lid 4 van de Wet natuurbescherming in. De aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen, huismussen of gierzwaluwen gaan door de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied verloren. De functionaliteit zal, indien geen maatregelen genomen worden, verloren gaan. Het is daarom noodzakelijk om dit verlies van verblijfplaatsen te mitigeren. De maatregelen zorgen met name voor het mitigeren van effecten *op lange termijn*, d.w.z. dat de mitigerende maatregelen voornamelijk gericht zijn op het voorkomen dan wel te verminderen van negatieve effecten op verblijfplaatsen

die als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden vernietigd worden.

Het aanbieden van de permanente alternatieve voorzieningen wordt volgens een vast stramien, conform de bestaande kennisdocumenten voor gewone dwergvleermuis, huismuis en gierzwaluw, uitgevoerd. Eén en ander wordt onderstaand toegelicht. De specifieke mitigerende maatregelen zijn beschreven in paragraaf 6.4.

De plaats waar de mitigatie moet worden uitgevoerd wordt veelal per huisnummer aangeduid. Deze locaties worden in een nader op te stellen Ecologisch Werkprotocol verder uitgewerkt. Mogelijk vindt, op basis van de mogelijkheden in het veld, aanpassing van de locatie plaats.

Vleermuizen

- Voor de gewone dwergvleermuis worden minimaal met een factor 4 nieuwe verblijfplaatsen gerealiseerd, die dezelfde functie kunnen vervullen als de zomer- en paarverblijfplaats die verloren gaat.
- Alternatieve zomer- en paarverblijfplaatsen worden bij voorkeur zo dicht mogelijk, maar altijd binnen 100 à 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats geplaatst en altijd binnen het leefgebied van de soort.
- In het geval een zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis zich op dezelfde locatie bevindt als een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis is het zeer waarschijnlijk dat dit één verblijfplaats betreft die voor hetzelfde individu verschillende functies vervult (zomer- en paarverblijfplaats). In dit geval wordt deze verblijfplaats als één verblijfplaats beschouwd met meerdere functies en is ook in dit geval de compensatiefactor minimaal 4 (Limpens & Regelink, 2017).
- Het toepassen van maatwerk heeft altijd de voorkeur boven het plaatsen van kant en klare oplossingen. Dit geldt voor alle typen verblijfplaatsen. Door het creëren van maatwerkoplossingen kan er meer rekening gehouden worden met de ecologie van vleermuizen. In Bijlage 8 t/m 10 worden voorbeelden gegeven van maatwerkoplossingen.
- Een maatwerkoplossing kan zijn: het creëren van een ruimte achter de goot zodat de gootbetimmering geschikt wordt gemaakt als zomer- en/of paarverblijfplaats voor vleermuizen (zie Bijlage 8). Hierdoor wordt ver boven de benodigde 'compensatiefactor 4' gemitigeerd.

- Indien het niet mogelijk is om maatwerk toe te passen worden er per alternatieve zomer- of paarverblijfplaats twee geschakelde inbouwkasten van het type IB VL 01 + IB VL 02 geplaatst.
- Bij het plaatsen van de alternatieve verblijfplaatsen dient er rekening te worden gehouden met de gewenningsperioden zoals vermeld in het kennisdocument. Dit houdt in dat:
 - Alternatieve zomerverblijfplaatsen voor <10 dieren 3 maanden voorafgaand aan de werkzaamheden geplaatst dienen te worden, waarbij alleen de actieve periode van de vleermuizen geldt (april-oktober).
 - Alternatieve zomerverblijfplaatsen voor >10 dieren 6 maanden voorafgaand aan de werkzaamheden geplaatst dienen te worden, waarbij alleen de actieve periode van de vleermuizen geldt (april-oktober).
 - Alternatieve paarverblijfplaatsen 6 maanden voorafgaand aan het paarseizoen geplaatst dienen te worden (half februari).Indien 1 alternatieve verblijfplaats zich bevindt op de locatie van de huidige verblijfplaats is een gewenningsperiode niet nodig, maar indien mogelijk qua planning wel wenselijk.

Huismussen

Wettelijk gezien dient elke aangetaste of verwijderde verblijfplaats met een factor 2 gemitigeerd te worden en wel zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke verblijfplaats. In plaats daarvan worden alle woningen die tot een huizenblok behoren waar één of meerdere verblijfplaatsen zijn aangetroffen geschikt gemaakt voor vestiging van de huismuis, ook de woningen waar nu geen huismussen broeden. Dit wordt gerealiseerd door het plaatsen van:

- vogelschroot onder de eerste en onder de tweede of derde pannenrij, waarbij het vogelschroot onder de eerste pannenrij per strekkende meter 5 cm wordt opengeknip (zie Bijlage 9);
- mussenvides zoals die door Monier in samenwerking met de Vogelbescherming is gemaakt;
- vogelschroot op de tweede pannenrij.

Het geschikt maken voor de huismuis op deze wijze heeft de voorkeur boven het plaatsen van kasten, aangezien op deze wijze de potenties voor vestiging van de huismuis maximaal vergroot worden (ver boven de benodigde 'compensatiefactor 2'). Welke optie wordt gekozen zal, in overleg met de aannemer, in het Ecologisch Werkprotocol worden beschreven.

Tevens geldt dat bij het plaatsen van de alternatieve verblijfplaatsen voor de huismus er rekening dient te worden gehouden met de gewenningsperioden zoals vermeld in het kennisdocument. Dit houdt in dat de alternatieve nestplaatsen minimaal 3 maanden voorafgaand aan start van de werkzaamheden geplaatst zijn. Indien 1 alternatieve verblijfplaats zich bevindt op de locatie van de huidige verblijfplaats is een gewenningsperiode niet nodig, maar indien mogelijk qua planning wel wenselijk.

Gierzwaluwen

- Voor elke verblijfplaats die aangetast of verwijderd wordt, zullen 5 nieuwe verblijfplaatsen aangeboden worden op de exacte plek of zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke verblijfplaats. Bij voorkeur wordt gebruik gemaakt van de originele invliegopening.
- Voor het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen worden gierzwaluwstenen gebruikt. Dit houdt in dat er voor elke verblijfplaats van de gierzwaluw die aangetast of verwijderd wordt, er 5 gierzwaluwstenen geplaatst worden.
- In geval van grotere kolonies (10 of meer paartjes) of als er door de activiteiten veel verblijfplaatsen (10 of meer nesten) ongeschikt worden, moeten ze bij voorkeur minimaal één volledig broedseizoen gelijktijdig met de te verwijderen verblijfplaatsen aanwezig zijn. Gierzwaluwen hebben de tijd nodig om aan nieuwe verblijfplaatsen te wennen.

6.4 Mitigatie Schuilenburg

In Schuilenburg zijn verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, huismus en gierzwaluw aanwezig, hiervoor dienen specifieke mitigerende maatregelen uitgevoerd te worden. In deze paragraaf worden deze maatregelen per soort beschreven.

Per soortgroep worden diverse mogelijkheden genoemd, welk alternatief als verblijfplaats wordt gekozen zal, in overleg met de aannemer, in het Ecologisch Werkprotocol worden beschreven. Dit geldt ook voor de specifieke adressen waar de alternatieven aangeboden worden, de hieronder genoemde straatnamen en huisnummers zijn als geschikt bevonden, echter kan in het ecologisch werkprotocol afgeweken worden deze adressen omdat in de praktijk een andere locatie geschikter blijkt.

Gewone dwergvleermuis

- De algemene maatregelen zoals beschreven in paragraaf 6.1, 6.2 en 6.3 dienen nagevolgd te worden.
- Er moeten minimaal 40 alternatieve verblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuis worden aangeboden, te weten 8 alternatieve zomerverblijfplaatsen en 32 paarverblijfplaatsen. Hiertoe wordt er maatwerk toegepast in de woningen:
 - Juliettestraat 2-8;
 - Carmenstraat 1-11;
 - Mignonpad 2-24;
 - Mignonpad 9-31;
 - Mignonpad 26-48;
 - Parelvisserpad 1-23;
 - Parelvisserpad 25-47;
 - Marthapad 1-11.

Dit wordt gedaan door het aanpassen van de gootbetimmering; door het creëren van een ruimte achter de goot wordt de gootbetimmering geschikt gemaakt als zomer- en/of paarverblijfplaats voor vleermuizen (zie Bijlage 8). Hierdoor wordt ver boven de benodigde 'compensatiefactor 4' gemitigeerd.

- Hoewel het altijd de voorkeur heeft om maatwerk toe te passen, kan er voor de 40 alternatieve verblijfplaatsen ook gebruik gemaakt worden van inbouwkasten. Het betreft hier 40 geschakelde inbouwkasten (bestaande uit IB VL 01 + IB VL 02). Deze 8 alternatieve zomerverblijfplaatsen worden zo dicht mogelijk bij de vastgestelde zomerverblijfplaatsen geplaatst in alle kopse kanten van de volgende woningen:
 - Juliettestraat 10;
 - Mignonpad 9;
 - Mignonstraat 12;
 - Manonplein 8.

(per woning 2 geschakelde inbouwkasten, aan de kopse kant aan de twee hoeken ter hoogte van de goot)

De 32 alternatieve paarverblijfplaatsen worden geplaatst in alle overige kopse kanten van woningen binnen het plangebied. Per woning wordt 1 geschakelde inbouwkast geplaatst in de nok. Het plangebied biedt ruimte voor 24 alternatieve paarverblijfplaatsen. De voorkeur gaat uit naar maatwerk voor het creëren van de overige verblijfplaatsen (Bijlage 8). De mogelijkheden hiervoor moeten besproken worden met de uitvoerende aannemer. Indien dit niet mogelijk is worden er inbouwkasten geplaatst in woningen van

Vesteda buiten het plangebied, binnen 200m van de aangetroffen paarverblijfplaatsen.

Huismus

- De algemene maatregelen zoals beschreven in paragraaf 7.1, 7.2 en 7.3 dienen nagevolgd te worden.
- Er moeten minimaal 2 alternatieve verblijfplaatsen voor huismussen worden aangeboden. Hiertoe wordt er maatwerk toegepast in woningen:
 - Juliettestraat 2-8
zodat deze geschikt worden voor vestiging van de huismus, ook de woningen waar nu geen huismussen broeden. Dit wordt gerealiseerd door het plaatsen van:
 - vogelschroot onder de eerste en onder de tweede of derde pannenrij, waarbij per woning het vogelschroot onder de eerste pannenrij per strekkende meter 5 cm wordt opengeknippt (zie Bijlage 5).
 - mussenvides zoals die door Monier in samenwerking met de Vogelbescherming is gemaakt;
 - vogelschroot op de tweede pannenrij;
- In de broedperiode van de huismus, van 1 maart t/m 31 augustus, wordt er niet aan (het dak van) de betreffende woning en/of blok gewerkt.

Gierzwaluwen

- De algemene maatregelen zoals beschreven in paragraaf 7.1, 7.2 en 7.3 dienen nagevolgd te worden.

- Er moeten 50 alternatieve verblijfplaatsen voor gierzwaluwen worden aangeboden. Deze verblijfplaatsen worden in ieder geval in de volgende woningen geplaatst. Dit is de locatie van de huidige verblijfplaats:

- Normapad 2-12
- Juliettestraat 10-32
- Mignonpad 1-7
- Mignonpad 9-31
- Marthapad 1-11

(3 tot 6 gierzwaluwstenen per woning, aan de kopse kant)

- De overige alternatieve verblijfplaatsen worden op de kopse kant van andere woonblokken binnen het plangebied geplaatst (3 tot 6 gierzwaluwstenen per woning, aan de kopse kant).
- Alle alternatieve verblijfplaatsen worden uiterlijk 1 april in het jaar van uitvoering geplaatst.
- Omdat er 10 broedparen zijn aangetroffen zal er gefaseerd gewerkt moeten worden.
 - Bij alle woonblokken met gierzwaluwen kunnen de werkzaamheden pas na augustus plaatsvinden of;
 - Het plangebied wordt in twee delen verdeeld waarbij de werkzaamheden in het ene deel voor augustus en het andere deel na augustus plaatsvinden.
- In de broedperiode van gierzwaluwen, van 15 april t/m 15 augustus, wordt er niet aan (het dak van) de betreffende woning en/of blok gewerkt.

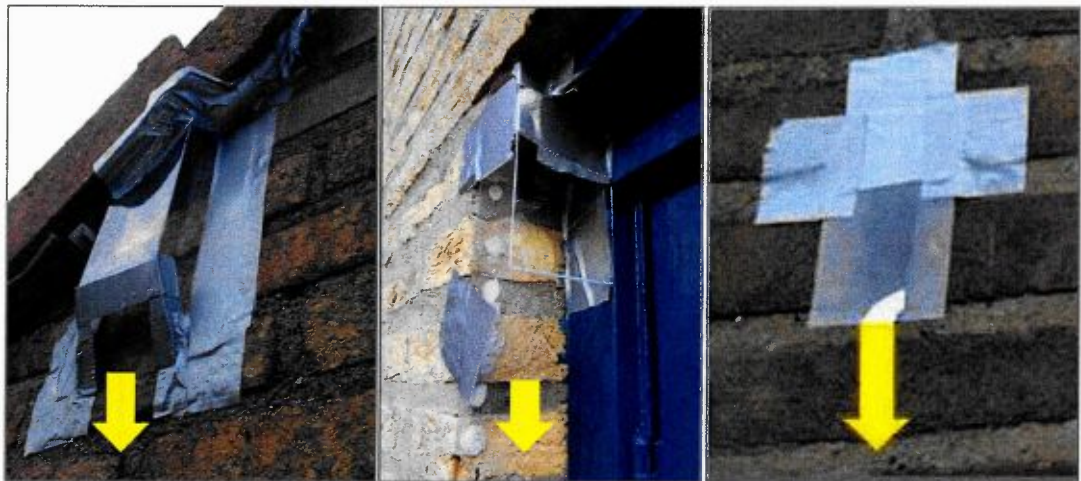

Bijlage 6. Exclusion flaps

EXCLUSION FLAPS

'Exclusion flaps' worden gebruikt om stootvoegen af te sluiten, op zo'n manier dat in de spouw aanwezige vleermuizen er wel uit kunnen komen, maar er niet meer in. De flaps of tunneltjes worden met montagekit bevestigd aan het object.

'Exclusion flaps' mogen enkel worden geplaatst in de minst schadelijke periode van vleermuizen, buiten de kraamperiode en winterrust. Dat wil zeggen dat de exclusion flaps geplaatst kunnen worden tussen 1 april t/m 1 mei, en/of tussen 1 augustus t/m 1 november.

Bijlage 7. Mitigatie voor vleermuizen

VLEERMUISKASTEN

Vleermuiskasten kunnen een goede oplossing zijn als andere mogelijkheden niet toepasbaar zijn. Er zijn diverse modellen in omloop. Welk model het meest geschikt is hangt af van de situatie en zal door een deskundige bepaald moeten worden. Het realiseren van alternatieve kraamkasten is steeds maatwerk en wordt per locatie bekeken.

Inmetselstenen

Er zijn verschillende types inmetselstenen op de markt. Deze inmetselstenen zijn te koppelen waardoor uit meerdere compartimenten bestaande grote ruimtes ontstaan. Deze stenen zijn inzetbaar wanneer het onwenselijk is dat vleermuizen in de spouw komen of wanneer geen spouw aanwezig is. Overigens is het wel mogelijk om via deze kasten vleermuizen toegang aan de spouw te bieden. Om deze kasten goed te laten functioneren, gelden de volgende voorwaarden:

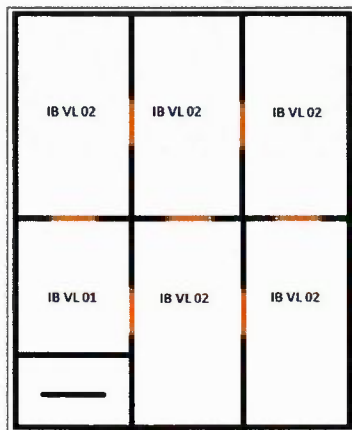
- De onderrand van de kasten bevinden zich minimaal 2.80 meter boven de grond en/of een horizontaal vlak (bijvoorbeeld boven een plat dak van een aanbouw).
- De kasten moeten vrij aanligbaar zijn. Vermijd obstakels en lichtbronnen in de buurt van de kasten.
- Voor een grotere kans op succes koppel minimaal 2 kasten aan elkaar.

Voorbeelden van inmetselstenen:

IB VL 01 en IB VL 02 (Vivara)

IB VL 01 gekoppeld met een IB VL 02

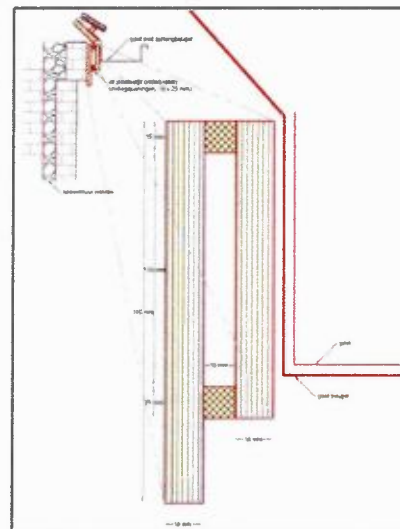

Schematische opbouw van een in te metselen kraamverblijfplaats; linksonder de IB VL 01, de overige kasten (IB VL 02) worden gekoppeld geplaatst, na verwijdering van de in oranje aangegeven tussenschotjes.

Aangepaste gootbetimmering

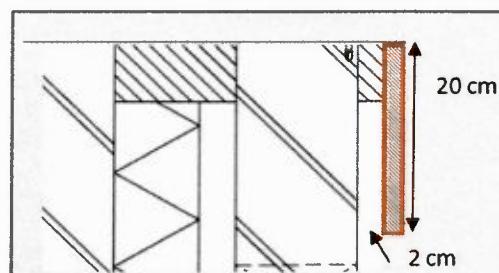
Bij het vervangen van goten kunnen op eenvoudige manier mogelijkheden voor paar- en zomerverblijfplaatsen van vleermuizen aangebracht worden. Door het creëren van een ruimte achter de goot wordt de gootbetimmering geschikt gemaakt als zomer- en/of paarverblijfplaats voor vleermuizen. De ruimte moet van onderen open zijn of er moet om de meter een opening van 10 cm breed aanwezig zijn. (Bron: Loo Plan)

Aangepaste boeiborden

Boeiplanken

Achter boeiboorden is vaak een spleetvormige ruimte aanwezig. Door de spleet toegankelijk te maken ontstaan voor vleermuizen zeer geschikte verblijfplaatsen. Een spleet van 2 cm is voldoende. De boeiboorden moeten van onderen open zijn of er moet om de meter een opening van 10 cm breed en 2 cm diep aanwezig zijn.

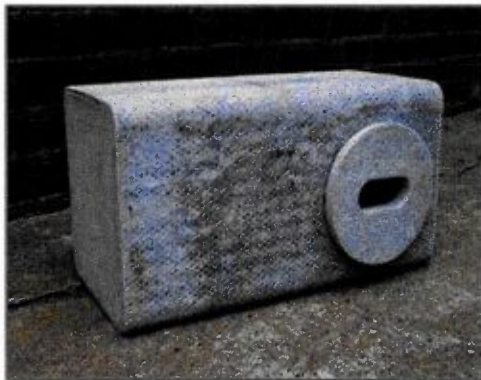
Bijlage 8. Mitigatie voor vogels

Huismus

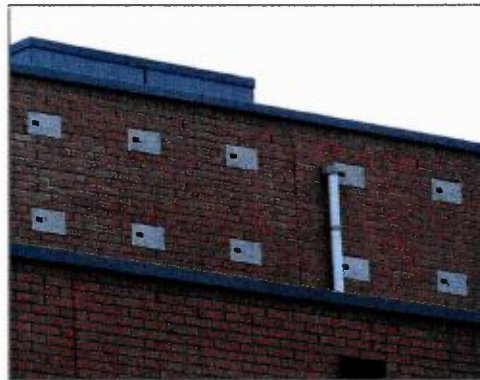
Huismussen maken bij voorkeur gebruik van daken met veel ruimte tussen de dakpannen en het dakbeschot. De dakpannen zijn het liefst open en van een relatief bol model. Meestal worden de ruimtes onder de eerste twee rijen pannen vanaf de goot gebruikt. Daken kunnen eenvoudig geschikt gemaakt worden voor huismussen door het plaatsen van 'Combischroot'. Dit is een dubbele rij vogelschroot. De eerste rij vogelschroot wordt geplaatst onder de eerste dakpanrij. In dit schroot wordt per strekkende meter een opening van 5 cm geknipt. De tweede rij wordt geplaatst onder de tweede of derde dakpan rij. Hierdoor kunnen de vogels niet hoger onder de dakpannen komen. Indien het dakbeschot uit glad materiaal bestaat dient dit verruwd te worden door het aanbrengen van dubbeltjes gaas o.i.d. Ook kan een enkele rij vogelschroot onder de eerste pan lat geplaatst worden. Hierdoor is de onderste rij pannen toegankelijk. Een derde methode is het plaatsen van zogenaamde vogelvides. Deze worden onder de eerste pannenrij aangebracht. Vogelvides zijn kant en klaar in de handel te koop.

Gierzwaluw

Gierzwaluwen maken gebruik van nestgelegenheden in spouwmuren en onder dakranden en daken. Bij de renovatie van woningen door het toepassen van spouwmuurisolatie of dakisolatie verdwijnen deze nestgelegenheden. Het plaatsen van een inbouw gierzwaluwkast is een goede oplossing als het behouden van de originele nestplaats geen mogelijkheid is. Deze kasten dienen bij voorkeur zo dicht mogelijk bij de originele invliegopening ingemetseld te worden

IB GZ 01 Gierzwaluwkast (Vivara)

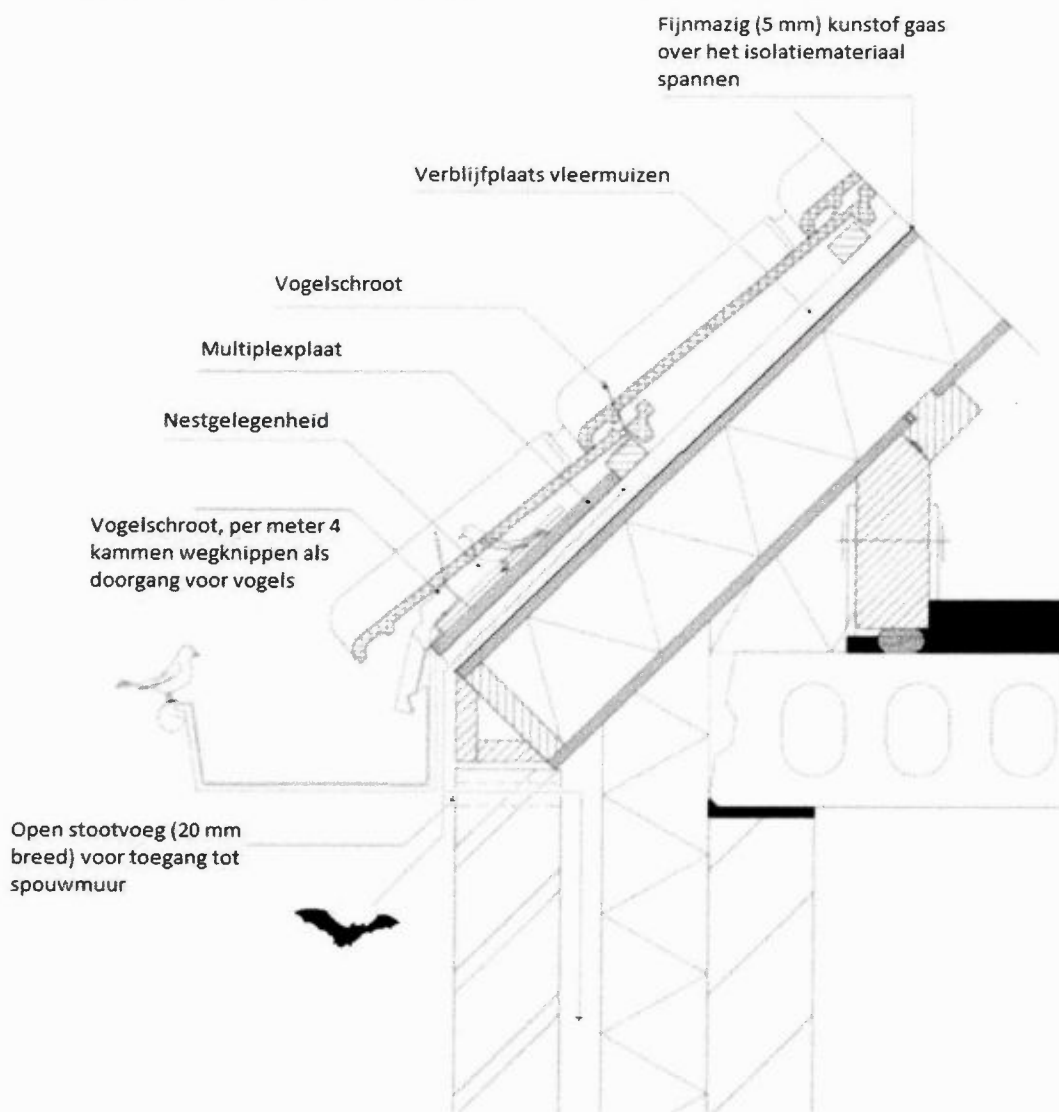

IB GZ 01 kasten ingemetseld in de gevel

Bijlage 9. Gecombineerde mitigatie

Daken kunnen ook geschikt worden gemaakt voor vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen. Dit is vooral aan de orde als er ook aan het dak isolerende werkzaamheden worden uitgevoerd. Onderstaande tekening geeft aan waar verblijfplaatsen voor de soorten ontstaan. Verblijfplaatsen van vleermuizen worden zowel in daken als in spouwmuren aangetroffen. Indien mogelijk binnen het kader van de geplande werkzaamheden zijn er open stootvoegen beschikbaar die vleermuizen toegang verschaffen tot de spouw.

Bijlage 4 Aanvullende informatie 23 januari 2020

2b. Mitigatie met inbouwkasten. Naast het maatwerk worden ter compensatie voor het verlies van 8 paarverblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis ook 32 inbouwkasten geplaatst. Het gaat hierbij om de kasten IBVL01 en de IBVL02. Rekening houdend dat de paarverblijfplaatsen ook in gebruik genomen worden als winterverblijfplaats, zijn inbouwkasten een geschikte compensatie. Echter is er bij dit project gekozen om twee inbouwkasten geschakeld aan elkaar te plaatsen, de twee kasten hebben hierbij 1 invliegopening, wij zien dit als 1 verblijfplaats. Dit houdt in dat er uiteindelijk 16 nieuwe verblijfplaatsen gecreëerd gaan worden van plaats 32. Wij verzoeken u hier een ander mitigatievoorstel te doen of te onderbouwen waarom een combinatie met maatwerk en inbouwkasten voldoende is om paarverblijfplaatsen met mogelijke winterfunctie te compenseren.

Er zullen 40 geschakelde kasten geplaatst worden. Een combinatie van de IBVL01 en de IBVL02 zal als één kast gezien worden (afbeelding 1). Dit betekent dat er 40 invliegopeningen gerealiseerd worden. Waardoor er aan voldoende compensatie wordt voldaan.

Afbeelding 1. Een voorbeeld van IB VL 01 gekoppeld met een IB VL 02. Hiervan zullen er 40 geplaatst worden binnen het plangebied.

3. Bij het plaatsen van de alternatieve verblijfplaatsen dient er rekening gehouden te worden met de gewenningsperiode. Bij het mitigeren van de zomerverblijfplaatsen dient er rekening gehouden te worden met 3 maanden in de actieve periode van de vleermuizen. Dit houdt in dat wanneer de werkzaamheden starten in bijvoorbeeld mei 2020 dat de alternatieve zomerverblijfplaatsen al in september 2019 geplaatst hadden moeten zijn. Wij verzoeken u aan te geven wanneer de werkzaamheden exact starten. Wanneer deze starten voor juli 2020 verzoeken wij u aan te geven of de alternatieve verblijfplaatsen al gerealiseerd zijn.

Tijdelijke mitigatie

Om aan voldoende gewenningsperiode te kunnen voldoen zal tijdens de uitvoeringswerkzaamheden gezorgd moeten worden voor voldoende tijdelijke verblijfplaatsen. Er worden in totaal 40 tijdelijke verblijfplaatsen aangeboden ter mitigatie van de acht paarverblijfplaatsen en twee zomerverblijfplaatsen. Deze tijdelijke kasten worden voor 1 maart opgehangen. Op deze manier is er dan voldoende gewinning totdat de werkzaamheden starten vanaf 1 september (Tabel 1).

- De tijdelijke kasten worden in de buurt van de uiteindelijk definitieve kasten opgehangen. Op deze manier is er dan voldoende gewinning tot dat de werkzaamheden starten. De werkzaamheden zullen vanaf 1 september 2020 plaats gaan vinden. De tijdelijke vleermuiskasten zullen in maart 2020 geplaatst worden, op deze manier wordt er voldaan aan de minimaal drie maanden actieve periode van de vleermuizen.
- De tijdelijke kasten worden zo opgehangen dat de vleermuizen tijdens de werkzaamheden niet of nauwelijks verstoord zullen worden.
- De tijdelijke kasten zullen aanwezig blijven tot het najaar van 2021.

Ongeschikt maken verblijfplaatsen

De woningblokken waar verblijfplaatsen aanwezig of te verwachten zijn worden voorafgaande aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt; dit wordt gedaan door het plaatsen van 'exclusion flaps'.

- De exclusion flaps worden geplaatst in de minst gevoelige periode van vleermuizen, bij voorkeur tijdens het paarseizoen.
- Het afplakken van de verblijfplaatsen wordt enkel uitgevoerd wanneer de avondtemperaturen voor een aantal dagen aaneengesloten minimaal 10°C zijn.

- Er wordt door een ter zake kundige ecooloog gecontroleerd of de woningen, na het plaatsen van de 'exclusion flaps', nog in gebruik zijn door vleermuizen. Wanneer geen verblijfplaatsen worden aangetroffen wordt het gebouw voor de werkzaamheden vrijgegeven, blijken er toch nog vleermuizen aanwezig te zijn, dienen aanvullende maatregelen te worden genomen.

Permanente mitigatie

Er moeten minimaal 40 permanente alternatieve verblijfplaatsen voor vleermuizen worden aangeboden. Bij het uitvoeren van de werkzaamheden in september worden de permanenten kasten zoals beschreven bij punt 2b direct geplaatst.

Tabel 1 | Planning mitigerende maatregelen

Wat	Wanneer
Tijdelijke kasten (40x)	Maart 2020
Ongeschikt maken verblijfplaatsen	September 2020
Inbouwkasten (40x)	September 2020
Verwijderen tijdelijke kasten	Najaar 2021

4. In het rapport Vleermuis- en broedvogelonderzoek, Vesteda, 2019 complex Schuilenburg te Amersfoort geeft u aan "Indien 1 alternatieve verblijfplaats zich bevindt op de locatie van de huidige verblijfplaats is een gewenningsperiode niet nodig, maar indien mogelijk qua planning wel wenselijk". Voorafgaand aan het plaatsen van deze alternatieve verblijfplaatsen op de locatie van de huidige verblijfplaats, dient de huidige verblijfplaats ongeschikt gemaakt worden. Wij verzoeken u te onderbouwen hoe er hierbij rekening gehouden gaat worden met tijdelijke mitigatie, in de periode van het ongeschikt maken, uitvoeren van de werkzaamheden en het plaatsen van de permanente verblijfplaatsen.

Zoals beschreven bij punt 3 zullen de vleermuiskasten ruim van tevoren geplaatst worden waardoor er aan de juiste gewenningsperiode wordt voldaan. Dit betekent dat er niet gewerkt wordt met bovenstaande beschrijving.